

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Commodi Oratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

amoris excubijs defenditur. Hac arx inaccessi-
sa, hoc inexpugnabile munimentum, mu-
nimento non egere, frustra se terrore suc-
cinxerit, qui septus charitate non fuerit.

V. Concludit per humanam commendationem
filij, quam si non neglexerint, sibi principem opti-
mum facient, Patri vero sepultos cineros, & ma-
nes demerebuntur.

COMMODI ORATIO.

Argumentum.

Commodus Marci Imperatoris filius, quum paternam imperij hereditatem cer-
neret, de consilio amicorum sese in castra contulit, ut quum militem donatius, &
blanda oratione sibi conciliasset, ab eo Imperator appellaretur. Eo quum venisset,
hanc concionem apud milites habuit, commemoratoque patris in se, & in eos studio,
diuturna que sua cum illis consuetudine, quanta sibi coniunctionis & necessitudinis caus-
sa cum ijs intercederent ostendit, hortatusque est, ut sibi in suscipiendo, & amplificando
imperio adesse vellent.

Ex eodem Herodiano.

Κοινὴν εἶναι μοι πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐπὶ τοῖς
χρηταλαβῶσιν ἀλγηδὸνα, καὶ μηδὲν δέ λη-
ήτων ὑμᾶς ἐμοῦ δυσφορεῖν, ἐμαυτὸν
ἀκριβῶς πέπεικα οὐδὲ γὰρ περιόντων μοι ὄ-
πατος, πλεονεκτεῖν ὑμῶν ἢ ἑτέρων. ἐκείνων γὰρ
πάντας ὑμᾶς ὡς ἓνα ἠγάπα. ἔχραρον οὐκ
μᾶλλον συστραβώτερον με ἢ ἕτερον καλῶν. τὴν
μὲν γὰρ προσηγορίαν ἠγεῖτο φόσεως, τὴν δὲ ἀ-
ρετῆς κοινωνία. φέρων τέ με πολλάκις νήπι-
ον ὄντα, ταῖς ὑμετέροις ἐκ χειρὶσε πίσει. διό-
περ καὶ ῥᾶτα πάσης εἰνοίας μεθέξεν πρὸς ὑ-
μῶν ἡλικία. τὴν μὲν πρεσβυτέρων, ἱσοφεία μοι
ταῦτα ὀφειλόντων, τοὺς δὲ ἡλικιωτάς, εἰκότως
ἐν καὶ συμφορητάς τ' ἐν ὅποις ἔργων ἀπο-
καλοῖν. πάντας γὰρ ἡμᾶς ὡς ἓνα ὁ πατήρ
ἐφίλει τε καὶ πάσαν ἀρετὴν ἐπαύξειεν. ἔδωκε
δὲ μετ' ἐκείνων ἐμὲ βασιλεῖα ἢ τύχη, οὐδὲν ἐπέ-
στακτον, ὡς περ' ἐμὸν, προσκλήτω σεμ-
νωδῶδρον ἀρχῆ, ἀλλὰ μόνον τε ὑμῖν ἐγὼ
ἐν τοῖς βασιλείοις ἀπεκνήδην. καὶ μὴ πειρα-
θέντα με ἰδίατι ἄντασθαργάνω, ἀλλὰ δὲ τῆ
γαστροπρελθεῖ, βασιλείαν ὑπέεξατο πορ-
φορίσ. ὁμοῦ δὲ με εἶεν ἡλικίαν ἀνδραπομ, καὶ
βασιλεία. εἰκότως ἄν ὄν ταῦτα λογίζομαι, ἐπιφύνη
regum.

Commune mihi esse vobiscum huius
moxorem calamitatis, neque vos aliter,
quam me ipsum affectos esse, planissime
persuasum habeo: neque enim ego superstitie
parente ipso meo, superiorem me vobis un-
quam gessi. Nam ille ita nos uniuersos, ut un-
um aliquem diligebat, lubentiusque me com-
militonem, quam filium vocitabat: quippe
hanc naturae appellationem, illam vero virtu-
tis communicationem existimabat. Quin in-
fantem saxe me in vlnis gestans, vobis da-
bat in manus, quasi que vestra mandabat fi-
dei: Quis propter, minime dubito, quin mihi
omnem suis beneuolentiam exhibuit:
quum pro alumno me maiores natu habere
debeant, ipsos autem aequales, condiscipulos
armorum iure appellauerim. Siquidem ita
nos uniuersos, ut unum, aliquem pater dili-
gebat, omnique virtutum studio, ac bonis ar-
tibus curabat instituendos. Nunc me post il-
lum vobis principem fortuna dedit, non qui-
dem ascititium, quales ante me fuerunt,
neque velut acquisito imperio gloriantem.
Quippe vnus ego vobis natus, educatusque
in aula, priuatisque intaetum cunabulis, sta-
tim me ut ex alio prodieram, imperatoria
purpura suscepit, simulque sol hominem me
vidit, & principem, hac cum animis vestris
reputantes, iure principem colite non datu vo-
bis.

ἐργαίετε οὐ δοθέντα ὑμῖν ἀλλὰ γενηθέντα αὐτοκράτορα, ὃ μὲν γὰρ πατὴρ εἰς οὐρανὸν ἀναπῆλθε, ὃ πατὴρ δὲ καὶ συνέδρος ἐστὶ θεῶν. ἡμῖν δὲ χρὴ μῆλειν τὸ ἐν ἀνθρώποις, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς διοικεῖν, κατορθῶν ἑαυτὰ καὶ βεβαίως ὑμῶν ἐργον, εἰ τὰ τε τῶν πολέμων λείψανα μετὰ πάσης ἀνδρείας ἀπέλειψοιτε, καὶ τῆν βασιλείαν ἀρχὴν μέχρις Ὠκεανῶν προαγοῶσι. ὑμῖν τε γὰρ ταῦτα δοθέντα αἰσθεῖσθε, καὶ τὴν τῶν κοινῶν πατρὸς μνημῶν χάρισιν ἀξίας οὕτως ἐμείψετε, ὃν ἐπαύκεν τε τῶν λεγομένων, καὶ τὰ παρὰ πόλιν ἐφορᾶν ἠγεῖσθε. εὐδοκμονοίη μὲν δὲ καὶ τὰ δόντα παράγοντες ὑπὸ τοῖσιν ἐπιμαρτυροῦν, καὶ τὰ μὲν πρότερον ὑμῖν ἀνδρείως κληρονομήντα, εἰς τὴν ἐκείνου θορίαν τε καὶ στρατηγίαν τὴν ἀναφορὰν ἔχει. ὅσα δὲ ἂν σὺν ἐμοὶ βασιλεῖ νέω προθύμως ἐπιδείησθε, τῶν τῶν δόξαν πτεῖας τε ἀγαθῶν, καὶ ἀνδρείας ἀποίσετε. τό, τε ἐν ὑμῖν νέον σεμνότητι πληρώσετε τῆν ὑμῶν ἐργων ἀνδραγαθία, τό, τε βάρεσον ἐν ἀρχῇ νέας ἡγεμονίας κωλυθῆναι, οὐτε εἰς τὸ παρὸν καταθρασυῖσθε τὴν ἡλικίας καταφρονησαν, τὰ τε μέλλοντα φρονεῖσθε δέει τῶν πεποιημένων.

bis, sed natum. Nam pater quidem iam in caelum euectus, confors est, confessorque Deorum. Nobis autem orbis terrarum gubernacula, rerumque humanarum cura incumbit. Quae quos successus, quantasque habituras sunt vires, in vestra manu est. Si enim bellii reliquias fortiter deleueritis, & imperij Romani terminos ad Oceanum usque promoueritis, cum ipsi vobis ingentem gloriam comparabitis, tum communis parentis memoria debitam gratiam referetis. Atque eum quidem exaudite quae, dicimus, & intueri presentem quae gerimus, credite nos autem felicissimos, qui benefactorum nostrorum testem eiusmodi simus habituri. Quae igitur ad hanc diem fortissime prosperissimeque gessistis, illius scilicet sapientiae, gubernationisque tribuuntur quae autem mecum, hoc est cum iuvene Imperatore vestro, praecclare feceritis, ea sunt vobis ipsis, quasi peculiarem cum fidei, tam virtutis claritudinem paritura. Quo circa, & aetati meae rebus strenue gerendis auctoritatem conciliabitis, & barbara gens initio noui principatus repressa, neque in praesens contemptu aetatis nostrae se effert audacius, & suis nunc edocta periculis, metu deinceps perpetuo coerebitur.

O E C O N O M I A O R A T I O N I S .

- I. Exordium prudens à pietate in patrem, & fiducia in milites.
- II. Antonini mortui commendatio, armor eius, & beneuolentia in populares, Blanditia in ipsum Commodum, cui magna instar commendationis esse debet, tanto parenti placuisse.
- III. Hinc ratio beneuolentiae, quam expectat à militibus, non noua, & adscititia, sed qua firmis radicibus inoleuerit, quippe imperium cum luce habuit quod dixit, hoc Claudianus in Pa-

- negyri Honorij, & imitatus est Panegyristes Felicitas Constantini magni imperium nascendo me Natalium.
- ruisti, quod quidem mihi Deorum immortalium munus, & primum videretur, & maximum, in lucem statim te felicem venire.
- IV. Quare Patre de rebus humanis sublato, cum in eius humeros hac imperij moles refundatur, tantarum rerum administratos hortatur, ad fidelissima obsequia, argumenta sunt à persona Patris demortui, & rebus antea gestis, quibus etiam accedunt praesentium illecebra.

ACTIO PARRICIDIJ nobilissima,

Ex Tito Livio. Argumentum.

Philippo Regi Macedonum, magni illius Philippi adnepoti, filij duo erant, Ferseus,

& Demetrius, quorum minor natus Demetrius multitudinis fauorem demeruerat, gratus ab initio Romanis, & legationum quas pro patre impigre exequutus erat, nomine, & alijs praeclaris rebus, quae in egregio principe praeclucebant. Hoc ipsum Perseus frater agre ferebat, quod ita sibi viam ad imperium praemunire Demetrius vide-

S s s s 2 retur,

